OZNÁMENÍ ÚŘADU PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE O DOHODÁCH DE MINIMIS (Oznámení o de minimis)

OBSAH:

PREAMBULE

I. ÚVOD

II. VYMEZENÍ NĚKTERÝCH POJMŮ

III. VYMEZENÍ DOHOD, JEJICHŽ DOPAD NA HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ JE ZANEDBATELNÝ

IV. DOHODY S CÍLEM NARUŠENÍ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

V. ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ

PREAMBULE

Účelem tohoto Oznámení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „**Úřad**“) o dohodách de minimis je vymezit dohody, jejichž dopad na hospodářskou soutěž je zanedbatelný, a nejsou tedy považovány za zakázané.

I. ÚVOD

1. Toto Oznámení o de minimis vychází z české a unijní legislativy i judikatury a bude vykládáno v souladu s nimi.
2. Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon**“), v § 3 odst. 1 zakazuje dohody mezi soutěžiteli[1], rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě (dále jen „**dohody**“), jejichž cílem nebo výsledkem je narušení hospodářské soutěže; současně ale uvádí, že dohody, jejichž dopad na hospodářskou soutěž je zanedbatelný, nejsou považovány za zakázané.[2]
3. Zákon musí být vykládán konformně s právem unijním.[3] Z unijního soutěžního práva vyplývá, že dohody, jejichž dopad na hospodářskou soutěž je zanedbatelný, nejsou považovány za zakázané podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.[4]

---

[1] Dle § 2 odst. 1 zákona se soutěžiteli rozumí fyzické a právnické osoby, jejich sdružení, sdružení těchto sdružení a jiné formy seskupování, a to i v případě, že tato sdružení a seskupení nejsou právnickými osobami, pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat, i když nejsou podnikateli.

[2] Důvodová zpráva k novele zákona č. 155/2009 Sb., kterou byla do zákona zavedena úprava znějící *„…dohody, jejichž dopad na hospodářskou soutěž je zanedbatelný, nejsou považovány za zakázané“,* uvádí, že: *„…při hodnocení, zda dohoda má zanedbatelný dopad na hospodářskou soutěž, lze podpůrně vycházet z Oznámení Komise o dohodách menšího významu, které výrazně neomezují hospodářskou soutěž podle čl. 81 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství (de minimis) (2001/C 368/07)…“* (dále jen „**Sdělení Komise de minimis 2001**“).

[3] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007 ve věci T-Mobile, sp. zn. 7 As 50/2006.

[4] Sdělení Evropské komise o dohodách menšího významu, které výrazně neomezují hospodářskou soutěž podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (Sdělení de minimis) 2014/C 291/01 (dále jen „**Sdělení Komise de minimis 2014**“).

4. Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku ve věci Expedia (dále jen „**Expedia**“)[5] objasnil, že dohoda, která může ovlivnit obchod mezi členskými státy a která má vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu jako svůj cíl, představuje svou povahou a nezávisle na svém skutečném účinku výrazné omezení hospodářské soutěže.[6]

5. V souladu s výše uvedeným rozsudkem Expedia, jakož i v souladu se **Sdělením Komise de minimis 2014,** považuje Úřad dohody, které mají za cíl narušení hospodářské soutěže, za dohody, jejichž dopad na hospodářskou soutěž není zanedbatelný ve smyslu § 3 odst. 1 zákona.

II. VYMEZENÍ NĚKTERÝCH POJMŮ

6. Zákon v § 5 rozlišuje mezi dohodami horizontálními a vertikálními.

7. Horizontálními dohodami jsou pro účely tohoto Oznámení o de minimis dohody uzavřené mezi soutěžiteli, kteří jsou skutečnými nebo potenciálními konkurenty[7] na kterémkoliv z dohodou dotčených relevantních trhů.

8. Vertikálními dohodami jsou pro účely tohoto Oznámení o de minimis dohody uzavřené mezi soutěžiteli, kteří působí na různých úrovních trhu[8] a nejsou skutečnými nebo potenciálními konkurenty[9] na kterémkoliv z dohodou dotčených relevantních trhů.

9. V pochybnostech, zda se jedná o dohodu horizontální či vertikální, se pro účely Oznámení o de minimis má za to, že se jedná o horizontální dohodu.

10. Pokud toto Oznámení o de minimis hovoří o tržních podílech soutěžitelů, má se tím na mysli podíl soutěžitele jako hospodářské jednotky na relevantním trhu, který nemusí být nezbytně totožný s podíly jednotlivých právních subjektů tvořících jediného soutěžitele.

III. VYMEZENÍ DOHOD, JEJICHŽ DOPAD NA HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ JE ZANEDBATELNÝ

11. Úřad má za to, že zanedbatelný dopad na hospodářskou soutěž ve smyslu § 3 odst. 1 zákona mají dohody pouze v případě, kdy jejich cílem není narušení hospodářské soutěže a kdy zároveň platí, že:

---

[5] Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 13. 12. 2012 ve věci C-226/11 Expedia Inc. v. Autorité de la concurrence a další.

[6] Evropská komise proto v reakci na rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci Expedia zrušila Sdělení Komise de minimis 2001 a vydala Sdělení Komise de minimis 2014.

[7] Definice pojmů skutečný či potenciální konkurent vymezuje bod 16 Pokynů k použitelnosti článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie na dohody o horizontální spolupráci, viz https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2023-07/2023_revised_horizontal_guidelines_en.pdf.

[8] Jedná se o dohody, jejichž účastníci jsou nebo potenciálně mohou být v odběratelsko-dodavatelském vztahu.

[9] Definice pojmů skutečný či potenciální konkurent vymezuje bod 90 Pokynů k vertikálním omezením, viz https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC0630(01).

a) společný podíl soutěžitelů, kteří jsou účastníky horizontální dohody, nepřesahuje 10 % na kterémkoliv touto dohodou dotčeném relevantním trhu,
b) podíl žádného ze soutěžitelů, kteří jsou účastníky vertikální dohody, nepřesahuje 15 % na kterémkoliv touto dohodou dotčeném relevantním trhu.

12. Pokud je hospodářská soutěž na relevantním trhu narušena kumulativním účinkem dohod o prodeji zboží nebo služeb uzavřených jednotlivými soutěžiteli v postavení dodavatelů nebo distributorů (uzavření trhu kumulativním účinkem paralelních sítí dohod s obdobnými účinky na trh, dále jen „**uzavření trhu kumulativním účinkem dohod**“), snižují se prahy podílů na trhu uvedené v bodě 11. tohoto Oznámení o de minimis na 5 %, a to jak u dohod horizontálních, tak vertikálních.

13. U jednotlivých soutěžitelů v postavení dodavatelů nebo distributorů s podílem na trhu nepřesahujícím 5 % Úřad obecně nemá za to, že významně přispívají k uzavření trhu kumulativním účinkem dohod. Pokrývají-li paralelní dohody s obdobnými účinky (sítě dohod) méně než 30 % relevantního trhu, k uzavření tohoto trhu kumulativním účinkem dohod pravděpodobně nedochází.

14. Úřad zastává názor, že dohody mají zanedbatelný dopad na hospodářskou soutěž též tehdy, pokud tržní podíly účastníků dohody nepřevýší prahy podílů stanovené v bodech 11. a 12. Oznámení o de minimis, a to v průběhu dvou po sobě následujících kalendářních roků o více než 2 procentní body.

IV. DOHODY S CÍLEM NARUŠENÍ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE[10]

15. K tomu, aby dohoda spadala pod zákaz uvedený v § 3 odst. 1 zákona, musí být jejím cílem nebo výsledkem narušení hospodářské soutěže.[11] Podle ustálené judikatury vede alternativní povaha této podmínky vyznačená spojkou „nebo“ nejdříve k možnosti zvážit obsah ustanovení dohody, její cíle, jakož i hospodářský a právní kontext.[12] V případě, že analýza ustanovení této dohody neodhalí dostatečný stupeň škodlivosti ve vztahu k hospodářské soutěži, je třeba přezkoumat účinky dohody. Budou-li existovat skutečnosti prokazující, že hospodářská soutěž byla ve značné míře narušena, bude daná dohoda podléhat zákazu.

[10] K rozlišování cílových a výsledkových dohod viz např. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 11. 9. 2014, C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires (CB) v. Evropská komise,* ECLI:EU:C:2014:2204, v bodech 49–53, rozsudek Soudního dvora EU ze dne 2. 4. 2020, C-228/18, Budapest Bank and others (předběžná otázka), ECLI:EU:C:2020:265, v bodech 33–40, 51–55. Při posuzování toho, zda určitá dohoda má za cíl narušení hospodářské soutěže, Úřad postupuje rovněž dle pracovního dokumentu Evropské komise *Guidance on restrictions of competition „by object“ for the purpose of defining which agreements may benefit from the De Minimis Notice*.

[11] Pokud se soutěžitelé zapojí do spolupráce, která nespadá pod zákaz uvedený v § 3 odst. 1 zákona, protože hospodářskou soutěž neovlivňuje nebo na ni má pozitivní účinek, pak omezení obchodní samostatnosti jednoho nebo více zúčastněných soutěžitelů nespadá do zákazu dle § 3 odst. 1 zákona, pokud je toto omezení objektivně nezbytné a přiměřené cílům spolupráce (tzv. „*ancillary restraints*“).

[12] Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 11. 9. 2014, C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires (CB) v. Evropská komise,* ECLI:EU:C:2014:2204, bod 53.

16. Důvod rozlišování mezi cílovou a výsledkovou dohodou vychází z okolnosti, že některé formy dohod mezi soutěžiteli mohou být považovány za značně škodlivé pro řádné fungování hospodářské soutěže již ze své povahy, bez ohledu na zkoumání jejich skutečného výsledku, resp. účinku.[13]

17. Při posuzování toho, zda cílem dohody je narušení hospodářské soutěže, je nutno zkoumat řadu faktorů, především obsah jejích ustanovení, cíle, kterých má dosáhnout, a hospodářský a právní kontext, v němž je uzavřena.[14] Přitom je třeba zohlednit všechny podstatné okolnosti, zejména s ohledem na povahu dotčeného zboží či služeb, jakož i na skutečné podmínky fungování a struktury trhů, které se týkají hospodářského či právního kontextu, do kterého uvedená dohoda spadá, přičemž není důležité, zda taková okolnost spadá do relevantního trhu či nikoli. V tomto ohledu postačuje, aby dohoda byla způsobilá vyvolat negativní účinky na hospodářskou soutěž. Jinými slovy musí být s ohledem na právní a hospodářský kontext, do kterého spadá, konkrétně způsobilá vyloučit, omezit nebo narušit hospodářskou soutěž na trhu. Není nezbytné, aby hospodářská soutěž byla skutečně vyloučena, omezena nebo narušena, ani aby existovala přímá souvislost mezi dohodou a spotřebitelskými cenami.[15]

18. Za dohody, které mají za cíl narušit hospodářskou soutěž[16], Úřad považuje především dohody obsahující tzv. tvrdá omezení, která přímo nebo nepřímo, samostatně nebo ve spojení s jinými faktory mají za svůj cíl zejména:

    (i) u horizontálních dohod:

    a) určení cen, včetně určení cen pro prodej zboží třetím stranám,
    b) omezení nebo kontrolu výroby, odbytu, výzkumu a vývoje nebo investic,
    c) rozdělení trhu, zákazníků nebo nákupních zdrojů,
    d) vyloučení soutěže v rámci výběrových řízení (bid rigging),
    e) výměnu informací o individualizovaných záměrech soutěžitelů ohledně budoucího chování, pokud jde o ceny nebo množství[17],
    f) kolektivní bojkot,[18]

[13] Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 20. 11. 2008 ve věci C-209/07 Competition Authority v. Beef Industry Development Society Ltd, Barry Brothers (Carrigmore) Meats Ltd., ECLI:EU:C:2008:643, bod 16–17.
[14] Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 6. 10. 2009, spojené věci C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P a C-519/06 P GlaxoSmithKline Services Unlimited, dříve Glaxo Wellcome plc v. Komise Evropských společenství, ECLI:EU:C:2009:610, bod 58.
[15] Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 11. 9. 2014 ve věci C-67/13 P, Groupement des cartes bancaires (CB) v. Evropská komise, ECLI:EU:C:2014:2204, bod 53.
[16] Úřad vždy posuzuje každý případ ad hoc s přihlédnutím k individuálním okolnostem případu.
[17] Informace o plánovaném budoucím množství by mohly zahrnovat například plánovaný budoucí prodej, podíly na trhu, území a prodej konkrétním skupinám spotřebitelů.
[18] U horizontálních dohod se uplatní některé výjimky, viz nařízení Komise (EU) 2023/1067 ze dne 1. 6. 2023, o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na některé kategorie specializačních dohod, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R1067, a nařízení Komise (EU) 2023/1066 ze dne 1. června 2023 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na některé kategorie

(ii) u vertikálních dohod:

a) určení fixních či minimálních cen pro další prodej (resale price maintenance),
b) omezení území, na kterém kupující, který je stranou dohody, může prodávat zboží nebo služby nebo omezení okruhu zákazníků, kterým kupující, který je stranou dohody, může prodávat zboží nebo služby,
c) bránění účinnému využívání internetu pro účely prodeje nebo určitých omezení online reklamy.[19]

19. Na dohody, jejichž cílem je narušení hospodářské soutěže, není možné aplikovat toto Oznámení o de minimis, tedy dopad takových dohod na hospodářskou soutěž nelze považovat za zanedbatelný. Pokud je totiž najisto postaveno, že soutěžitel uzavírá dohody s cílem narušit hospodářskou soutěž, je v jeho případě aplikace pravidla de minimis vyloučena *per se*, tedy bez nutnosti zabývat se dalšími kritérii testu pro jeho použití.[20]

20. Při posuzování dohod Úřad postupuje v souladu s nařízeními Komise nebo Rady Evropské unie o blokových výjimkách pro jednotlivé druhy dohod a rovněž dle příslušných Pokynů Komise v souladu s § 4 odst. 1 zákona. Proto dohody splňující podmínky stanovené v nařízeních Komise nebo Rady Evropské unie o blokových výjimkách, i když nemají vliv na obchod mezi členskými státy, nejsou považovány za zakázané ve smyslu § 3 odst. 1 zákona. Z nich mimo jiné plyne, za jakých podmínek se nejedná o dohody zakázané, přestože by obsahovaly některá z tvrdých omezení uvedených v bodě 18. tohoto Oznámení o de minimis.

21. Skutečnost, že určitá dohoda bude posouzena jako dohoda s cílem narušit hospodářskou soutěž, nevylučuje, přestože je to nepravděpodobné, že bude posouzena jako dohoda splňující podmínky stanovené v § 3 odst. 4 zákona a jako taková nebude považována za zakázanou ve smyslu § 3 odst. 1 zákona.

V. ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ

22. Toto Oznámení o de minimis nabývá účinnosti dne 29. 7. 2023 a vztahuje se na všechna správní řízení zahájená od 29. 7. 2023 a nahrazuje dosavadní Oznámení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže o dohodách, jejichž dopad na hospodářskou soutěž je zanedbatelný.

---

dohod o výzkumu a vývoji, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R1066&qid=1686692968630.

[19] U vertikálních dohod se uplatní řada výjimek, viz nařízení Komise č. 2022/720 ze dne 10. 5. 2022 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R0720&from=EN.

[20] Srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2017, sp. zn. 3 As 110/2016-90 ve věci CANDY, s. 9.